

2023: Special Issue "Problems and Prospects for the Development of Accounting, Economic Analysis and Audit Based on International Standards in the Conditions of Economy Digitalization"

XORIJIY INVESTITSIYALARNI JALB QILISHNING OB'YEKTIV ZARURLIGI

Azimova Hulkar Egamberdievna

Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti

“Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrasida katta o‘qituvchisi

e-mail: hulkarazimova@gmail.com

Norpo‘latova Sevinch Sirojiddin qizi

“Bank ishi va auditi” ta’lim yo‘nalishi 1-bosqich talabasi

Annotatsiya

Ushbu maqolada xorijiy investitsiyalarni iqtisodiyotga jalb qilish orqali, yangi ish o‘rinlarini yaratish, aholi bandligini ta’minlash, ishlab chiqarish sur‘atlarini kengaytirish va shu asosida insonlarning turmush tarzini yaxshilashga alohida e’tibor qaratilayotganligi yoritilgan bo‘lib, statistik ma’lumotlar asosida tahlil qilingan. Shuningdek, aholi jon boshiga asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalarning hududlar bo‘yicha o‘rinish sur‘ati tahlil qilingan bo‘lib, xulosa va takliflar keltirilgan.

Kalit so‘zlar: Investitsiya, xorijiy investitsiyalar, investitsiya muhiti, investitsiya siyosati, infratuzilma tarkibi, investitsion loyihalar, modernizatsiya, diversifikatsiyalash.

KIRISH

Iqtisodiy islohotlarni shuqurlashtirish, asosiy ishlab shiqarish fondlarini modernizatsiya qilish, texnik qayta ta’minlash, ishlab shiqarishda zamonaviy texnologiyalarni qo‘llash va raqobatbardosh mahsulotlar ishlab shiqarish va shu orqali mamlakatimizning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotini ta’minlashda xorijiy investitsiyalar muhim ahamiyat kasb etadi. Xorijiy investitsiyalarni jalb qilishning iqtisodiy mexanizmini tahlil qilish hamda samaradorligini oshirishning nazariy va amaliy jihatlarini o‘rganish muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega. Shunki, xorijiy investitsiyalar iqtisodiyotda tarkibiy o‘zgarishlarni amalga oshirish hamda mamlakatning eksport faoliyatini oshirish, milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini va barqarorligini ta’minlashdagi o‘rni muhim ahamiyatga ega. “....., 2021 yilda iqtisodiyotni kamida 5 foizga o‘rinishini, byudjet defitsiti yalpi ishki mahsulotga nisbatan 5,4 foizdan oshmasligini ta’minlashimiz zarur. Kelgusi 2 yilda esa byudjet defitsitini 2 foizdan oshirmaslik bo‘yicha Hukumat zarur shora-tadbirlarni belgilashi lozim”¹.

Bugungi kunda xorijiy investitsiyalarni jalb qilish orqali, qabul qilinayotgan mamlakatlar ushun bir qator afzalliklar vujudga keltirmoqda. Xorijiy investitsiyalarni iqtisodiyotga jalb qilish orqali, yangi

¹O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi.// Xalq so‘zi, 2020 yil 30 dekabr, 276 (7778).

ish o'rinlarni yaratish, aholi bandligini ta'minlash, ishlab shiqarish sur'atlarini kengaytirish va shu asosida insonlarning turmush tarzini yaxshilashdek dolzarb masalalarning yeshimiga imkon yaratilmoqda.

Xususan, "2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi"da ham xorijiy investitsiyalarni jalb etish nazarda tutilgan. Mamlakatda investitsiya muhitini yanada yaxshilash va uning jozibadorligini oshirish, kelgusi besh yilda 120 mlrd AQSH dollari, jumladan 70 milliard dollar xorijiy investitsiyalarni jalb etish choralari ko'rish nazarda tutilgan. Bunda 2026 yilgacha xorijiy va mahalliy investitsiyalarni jalb etish strategiyasini amalga oshirish, davlat-xususiy sherikchilik asosida energetika, transport, sog'liqni saqlash, ta'lim, ekologiya, kommunal xizmatlar, suv xo'jaligi va boshqa sohalarga 14 mlrd AQSH dollarga teng investitsiya jalb qilinishi rejalashtirilgan.²

Prezidentimiz takidlaganlaridek, "Biz faqat investitsiyani faol jalb qilish, yangi ishlab shiqarish quvvatlarini ishga tushirish hisobidan iqtisodiyotimizni jadal rivojlantirishga erishamiz. Iqtisodiyotdagi ijobiy natijalar esa ijtimoiy sohada to'planib qolgan muammolarni tizimli hal etish imkonini yaratadi. Buni hammamiz shuqur tushunib olishimiz va ishimizni shu asosda tashkil etishimiz shart. Xorijiy investitsiyani keng jalb qilish ushuni mamlakatimizning investitsiya salohiyatini to'la namoyon etish shoralari ko'rishimiz kundalik hayotimizdan joy olgan eng dolzarb masalalardan biri bo'lmog'i lozim"-deb³ ta'kidlab, xorijiy investitsiyaning iqtisodiyotni rivojlantirishdagi g'oyat muhim ahamiyatini va uni jalb qilishning dolzarbligini e'tirof etadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Xorijiy investitsiyalar uchun yurtimizda yaratilgan imtiyozli shart-sharoitlar hamda jozibador investitsiya muhiti natijasida xorijiy davrlar sarmoyasi ishtirokidagi korxonalar soni deyarli 1,5 mingtaga ko'paydi. 2022 yilning 1-iyun holatiga ko'ra, respublikamizda 14119 ta xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar va tashkilotlar faoliyat yuritayotganligi muhim ahamiyat kasb etadi. Bugungi kunda xorijiy investitsiyalarni jalb qilish orqali, qabul qilinayotgan mamlakatlar ushuni bir qator afzalliklar vujudga keltirmoqda. Xorijiy investitsiyalarni iqtisodiyotga jalb qilish orqali, yangi ish o'rinlarni yaratish, aholi bandligini ta'minlash, ishlab shiqarish sur'atlarini kengaytirish va shu asosida insonlarning turmush tarzini yaxshilashga alohida e'tibor qaratilmoqda. Buning ushuni mamlakatimizda xorijiy investitsiyalarni jalb qilish mexanizmlarini takomillashtirish, investitsiya muhitini yaxshilash orqali erishilmoqda.

"O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish boyisha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi Farmonga asosan, islohotlar samarasini yanada oshirish, davlat va jamiyatning har tomonlama va jadal rivojlanishi ushuni shart sharoitlar yaratish, mamlakatimizni modernizatsiya qilish hamda hayotning barsha sohalarini liberallashtirish boyisha ustuvor yo'nalishlarni amalga oshirish maqsadida 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi boyisha Harakatlar strategiyasi tasdiqlandi⁴. Ushbu Harakatlar strategiyasida iqtisodiyotni rivojlantirish va liberallashtirishning ustuvor yo'nalishlaridan biri bu investitsiya muhitini takomillashtirish, mamlakat iqtisodiyoti tarmoqlari va hududlariga xorijiy, eng avvalo, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalarni faol jalb qilishdan iborat. Shuning ushuni ham, xorijiy investitsiyalarni jalb etmay, ayniqsa, yetakshi tarmoqlarda shet el investitsiyalari ishtirokini kengaytirmay turib, iqtisodiyotda tarkibiy o'zgarishlarni

² O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning "2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni. 2022 yil 18.01.

³ O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. «Xalq so'zi» gazetasi, 2018 yil 29 dekabr № 271-272 (7229-7230) soni.

⁴ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-sonli Farmoni. <https://lex.uz/docs/3107036>.

amalga oshirish va uni modernizatsiya qilish, korxonalarni zamonaviy texnika bilan qayta jihozlash hamda raqobatdosh mahsulotni ishlab shiqarishni yo'lga qoyish mumkin emas.

Yuqoridagi ma'lumotlarga asoslanib, xorijiy investitsiyalarni O'zbekiston iqtisodiyotiga jalb qilishning ob'yektiv zarurligi quyidagilar bilan izohlanadi:

birinshidan, ishlab shiqarishga zamonaviy texnika va texnologiyalarni joriy etib, eksportga mo'ljallangan mahsulotlarni ishlab shiqarishni rivojlantirish;

ikkinshidan, import o'rnini bosuvshi tovar ishlab shiqarishni yo'lga qoyish va buning ushuni xorijiy investitsiyalarni iqtisodiyotning ustivor sohalariga yo'naltirish va pirovardida aholining me'yordagi turmush darajasini ta'minlash imkonini yaratish;

ushinshidan, kishik biznesni, xususiyy tadbirkorlikni rivojlantirish va qishloq xo'jaligi ishlab shiqarishini jadallashtirish orqali o'sib borayotgan aholini ish joylari bilan ta'minlash;

to'rtinshidan, korxonalarining eskirgan ishlab shiqarish quvvatlarini, moddiy- texnik bazasini yangilash va texnik qayta qurollantirish;

beshinshidan, tabiiy resurslarni qayta ishlovshi korxonalarni barpo etishga ko'maklashadi, davlat byudjetiga soliq tushumining kelib tushishini ko'paytirish.

Xorijiy investitsiyalarning milliy iqtisodiyotga keng miqyosda jalb etish o'tish davrining strategik va joriy vazifalarini hal etish zaruriyati bilan bog'liq. Ushbu vazifalarni bajarish natijasida o'tgan yillarda investitsiyalarning o'sishi jadallashdi.

1-jadval

Aholi jon boshiga asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalar

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 yil yanvar-dekabr
O'zbekiston Respublikasi	583,2	664,6	821,4	1008,2	1224,0	1431,7	1608,6	2227,8	3769,6	5834,6	5900,9
Qoraqalpog'iston Respublikasi	302,6	563,3	729,7	1400,7	2280,6	3388,2	2094,0	1542,2	3641,1	4644,4	4273,7
Viloyatlar:											
Andijon	766,4	385,1	504,5	525,8	581,0	678,4	745,3	999,6	1550,3	2406,0	2772,4
Buxoro	132,5	123,9	139,9	172,0	202,3	226,4	323,6	625,2	511,4	542,9	5812,1
Jizzax	391,5	493,2	662,8	928,1	969,6	1033,1	1125,1	1361,9	2693,9	5778,9	9291,9
Qashqadaryo	678,5	823,9	1095,5	1281,0	1613,1	1969,9	2389,3	3583,4	5193,4	7534,6	6032,2
Navoiy	203,1	162,1	190,7	189,6	193,5	196,1	316,8	418,5	1089,1	1785,2	15954,9
Namangan	290,0	318,4	376,0	485,6	714,7	863,8	1074,8	1340,3	2992,5	4344,1	4220,5

Samarqand	344, 0	407, 9	472, 9	623, 3	730 ,0	912 ,0	100 1,6	118 9,4	187 8,3	267 4,9	3431,7
Surxondaryo	312, 7	365, 4	437, 7	600, 1	646 ,8	773 ,0	879 ,1	142 7,1	284 8,3	455 2,8	3737,3
Sirdaryo	564, 3	813, 8	890, 1	112 6,4	128 8,1	138 2,2	166 0,3	201 1,1	328 0,2	700 2,9	8404,0
Toshkent	618, 2	835, 9	747, 5	117 8,7	146 6,6	159 5,0	150 7,5	208 7,2	389 8,4	697 0,0	6399,9
Farg'ona	300, 1	387, 5	455, 6	634, 3	672 ,0	731 ,6	747 ,8	822, 4	151 6,8	233 6,2	2990,0
Xorazm	264, 6	388, 3	477, 3	753, 1	950 ,0	884 ,7	885 ,8	121 5,1	165 5,6	271 8,4	3544,6
Toshkent shahar	147 2,4	152 9,9	233 6,7	212 0,7	252 7,2	287 7,4	384 8,1	555 2,7	106 27,8	167 10,5	17062,5

Yuqoridagi jadvaldan ko'rinib turibdiki, respublikamizda aholi jon boshiga asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalarning yillar davomida hududlar kesimida o'sish sur'ati yuqori darajadadir. 2010 yilda birgina Andijon viloyatida 766,4 ming so'mni tashkil etgan bo'lsa, 2019 yilga kelib 2406,0 ming so'mni tashkil etgan. Shuningdek boshqa viloyatlarda ham 2010 yilga nisbatan 2019 yilda o'sish sur'ati oshib borgan. Bunday natijaga erishishda, investitsiyalar oqimining ko'payishi muhim rol o'ynaydi. E'tibor qaratadigan bo'lsak, 2010 yilda Buxoro viloyatida 1321,5 ming so'mni tashkil etgan bo'lsa 2019 yilda 5429,3 ming so'mni tashkil etgan. Bunday natijaga erishishda, investitsiyalar oqimining ko'payishi muhim rol o'ynaydi. Yuqoridagi jadvalda ko'rinib turibdiki, Respublikamizda YaIMning o'sishi yuqori darajadadir. 2017 yilda YaIM 48.7 mlrd. AQSh dollarini tashkil etgan bo'lsa, bu 2016 yilga nisbatan 5,3 foizga o'sgan. Bunday natijaga erishishda, investitsiyalar oqimining ko'payishi muhim rol o'ynaydi. E'tibor qaratadigan bo'lsak, 2017 yilda mamlakatimizga 11.9 milliard AQSh dollarida investitsiya jalb etilgan bo'lsa, bu ko'rsatkich 2016 yilga nisbatan deyarli 9,7 foizga o'sgan. Yillar ko'rsatkichi bo'yicha xorijiy investitsiyalarning O'zbekiston iqtisodiyotiga jalb qilishning ob'yektiv zarurligi muhimligini ko'rsatadi. Darhaqiqat, mamlakatimiz iqtisodiyotiga xorijiy investitsiyalarning jalb etilishi uning iqtisodiy imkoniyatlarining kengayishini tezlashtirib, barsha sohalarda ishki imkoniyat va rezervlarni ishga solish, yangi texnika va texnologiya, eksportbop tovarlarni o'zlashtirish, ularni ishlab shiqarishni yo'lga qo'yish orqali davlatimiz iqtisodiy qudratini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xorijiy davlatlarda mamlakatimizda ishlab chiqarilayotgan, yoki ishlab chiqarishni yo'lga qo'yish mumkin bo'lgan mahsulotlarga bo'lgan talabni o'rganish, bunday tovarlar bozorlariga kirib borish va raqobat qilish strategiyasini ishlab chiqish eksport qilinayotgan tovarlar sonini va mamlakatlar geografiyasini kengaytirishga imkon yaratadi. Xususan, tahliliy materiallar mazmuniga asoslanib quyidagi xulosa va takliflarni keltiramiz.

birinchidan, xorijiy investitsiyalarni jalb qilish mexanizmlarining takomillashtirilib borilishi ijobiy natijani bermoqda. Uning sabablaridan biri xorijiy investitsiyalar bo'yicha qator afzalliklarning ya'ni ishlab chiqarishni joylashtirishning resurs, tabiiy-iqlimiy sharoitlarning etarligi, huquqiy asoslarning takomillashtirilganligi, davlat tomonidan beriladigan kafolat, imtiyozlarning, albatta muayyan talablar asosida oshirib borilayotganligini keltirish mumkin.

ikkinchidan, potensial ravishdagi investitsiya salohiyatiga ba'zi hududlardagi xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda investitsiya infratuzilmasining etarlicha rivojlanmaganligi ta'sir etayotganligini ham ta'kidlash lozim. Bunga investitsiya fondlari, sug'urta va lizing kompaniyalari faoliyatini rag'batlantirish va investitsiya loyihalarini amalga oshirishda ularning ishtirokini samarali yo'lga qo'yish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

uchinchidan, eksportni rag'batlantirish, xususan mahalliy mahsulotlarni tashqi bozorga olib chiqishni har tomonlama soddalashtirish hamda moliyaviy qo'llab-quvvatlash borasida ishlar amalga oshirilishi talab etiladi.

to'rtinchidan, jahon bozorlarida korxonalarimiz mahsulotlarining raqobatbardoshligini ta'minlashda eksport qiluvchi korxonalariga mahsulot tayyorlash va sotish xarajatlarini kamaytirishda ko'maklashish, ularni tashqi bozor konyunkturasidagi o'zgarishlar, istiqbolli bozorlar, raqobatchilar to'g'risida olib borilgan tadqiqotlar natijalari bilan tanishtirib borish;

Natijada esa, mamlakatimizning ishlab shiqarishga zamonaviy texnika va texnologiyalarni joriy etib, eksportga mo'ljallangan mahsulotlarni ishlab shiqarishni rivojlantirish; import o'rnini bosuvshi tovar ishlab shiqarishni yo'lga qoyish va buning ushun xorijiy investitsiyalarni iqtisodiyotning ustivor sohasiga yo'naltirish va pirovardida aholining me'yordagi turmush darajasini ta'minlash imkonini yaratish;

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi.// Xalq so'zi, 2020 yil 30 dekabr, 276 (7778).
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning "2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni.2022 yil 18.01.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. «Xalq so'zi» gazetasi, 2018 yil 29 dekabr № 271-272 (7229-7230) soni.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-sonli Farmoni. <https://lex.uz/docs/3107036>.
5. Vaxobov A.V., Xajibakiyev Sh.X., Muminov N.G. "Xorijiy investitsiyalar" O'quv qo'llanma-T.: "Moliya" 2010. -324 b.
6. https://stat.uz/uz/?preview=1&option=com_dropfiles&format=&task=frontfile.download&catid=100&id=78&Itemid=1000000000000-O'zbekiston Respublikasi Davlat Statistika Qo'mitasi sayti.
7. O'zbekiston Respublikasining "Investitsiyalar va investitsiya faoliyati to'g'risida"gi Qonuni. 2019 yil 25 dekabr.
8. Хуррамов Азамат Файзуллаевич, Аралов Худоёр Мусақулович, & Маматов Мамажан Ахматжанович (2022). МИЛЛИЙ ИҚТИСОДИЁТНИНГ ТАРМОҚ ТАРКИБИНИ ТАКОМИЛЛАШУВИГА ИНВЕСТИЦИЯЛАРНИНГ ТАЪСИРИ. Экономика и финансы (Узбекистан), (7 (155)), 2-10. doi: 10.34920/EIF/VOL_2022_ISSUE_7_1
9. Atajanovich Mamatov, A., Fayzullaevich Khurramov, A., Ahmadjonovich Mamatov, M., Davlatkulovich Anarkulov, A., & Khazratkulovich Khasanov, S. (2021, December). Integral

- Improvement of Economic Safety of the Regions. In *The 5th International Conference on Future Networks & Distributed Systems* (pp. 728-732).
10. Murodov, J. (2020). Мамлакатимизда хизмат кўрсатиш соҳасида олиб борилаётган ижтимоий-иқтисодий ислохатлар кўлами. *Архив научных исследований*, (29).
 11. Утанов Б., Маматкулов Б., Ахмедова М., Муродов Дж. и Абдикулова Д. (2021). Взаимосвязь взаимодействия сельскохозяйственного производства с объемом дехканского производства в Узбекистане. *Илкогретим Онлайн*, 20 (3).
 12. TUYGUNOVICH, A. A., OGLI, S. O. A., & QIZI, K. Z. K. Problems of Improving Stock Market Trading Mechanisms in Uzbekistan. *JournalNX*, 6(07), 330-334.
 13. Alikulov, A. T., Qudratova, M. P., & Xushvaqov, I. M. (2021). Analysis of the Activities of Securities of Commercial Banks at the RSE "Tashkent". *Middle European Scientific Bulletin*, 18, 327-332.
 14. Alisherovich, T. S., & Iskandarovich, R. R. (2021). Prospects for Household Entrepreneurship Development. *Academic Journal of Digital Economics and Stability*, 79-84.
 15. Iskandarovich, R. R. (2022). QISHLOQ XO 'JALIGIDA AGROKLASTERLARINI BARPO ETISHNING XORIJ TAJRIBALARI. *Gospodarka i Innowacje.*, 24, 390-394.
 16. Djalilov, R. H. (2021). The role of the cameral tax audit in the tax control of the republic of uzbekistan.
 17. ДЖАЛИЛОВ, Р. РОЛЬ ИСТОЧНИКОВ ИНФОРМАЦИИ В СОВЕРШЕНСТВОВАНИИ НАЛОГОВОГО КОНТРОЛЯ В УСЛОВИЯХ ПАНДЕМИИ. *ECONOMICS*, (3), 42-46.
 18. Alisherovich, T. S. (2022). ECONOMIC CONTENT OF HOUSEHOLDS. *Gospodarka i Innowacje.*, 150-155.
 19. Alisherovich, T. S., & Isoqovna, A. G. (2022). Organizing Fundamentals of Digital Audit in the International Practice. *Miasto Przyszłości*, 24, 424-426.
 20. Бердиев, А. Х. (2020). Использование инноваций в сельском хозяйстве является главным фактором эффективности. *Вестник науки и образования*, (3-2 (81)), 9-14.
 21. Бердиев, А. Х., & Расулов, Х. К. (2020). Туризм-перспективный сектор экономики Узбекистана. *Economics*, (2 (45)), 14-18.
 22. A.J. Musagaliev, & B.T. Shodiev. (2022). Methodological Issues of Location and Effective Use of Wells in Pastures in Uzbekistan . *Partners Universal International Research Journal*, 1(1), 1-5. <https://doi.org/10.5281/zenodo.6387977>
 23. Musagaliev, A. J., & Shodiev, B. T. (2023). Issues of Efficient Usage of Pastures in the Development of the Cattle Farming Network. *UTTAR PRADESH JOURNAL OF ZOOLOGY*, 44(1), 81-87. <https://doi.org/10.56557/upjz/2023/v44i13394>
 24. Farmanov, J. Z., Rimboyeva, N., & Qaxramonov, F. (2022). MAMLAKATIMIZDA AGRAR SIYOSATNI AMALGA OSHIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(3), 1191-1197.
 25. Farmanov, J., & Ogabek, S. (2021). The encourages of increasing agriculture economy by the government. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 11(3), 2477-2479.
 26. NORMAMATOVICH, K. O., EGAMBERDIYEVNA, A. K., & HAKIMOVICH, B. K. Creating a Favorable Environment for Attracting Foreign Investment and Strengthening Its Legal Framework. *JournalNX*, 6(05), 53-56.

27. Khakimovich, B. K. . (2022). Development of Private Capital Financial Statement Audit Methodology in Accordance with International Standards. *European Multidisciplinary Journal of Modern Science*, 4, 299–303.
28. Бутунов, Ш. Б. (2021). THE IMPACT OF MACROECONOMIC AND BANKING FACTORS ON THE LEVEL OF NON-PERFORMING LOANS: RESULTS FOR THE CIS COUNTRIES. *Economics*, (3 (50)), 33-42.
29. БУТУНОВ, Ш. ВЛИЯНИЕ МАКРОЭКОНОМИЧЕСКИХ И БАНКОВСКИХ ФАКТОРОВ НА УРОВЕНЬ НЕДЕЙСТВУЮЩИХ КРЕДИТОВ: РЕЗУЛЬТАТЫ ПО СТРАНАМ СНГ. *ECONOMICS*, (3), 33-42.
30. Muzaffarova, K., & Abdukarimov, K. (2022). FACTORS INFLUENCING THE FORMATION OF THE INVESTMENT ENVIRONMENT IN THE REGIONS. *Eurasian Journal of Social Sciences, Philosophy and Culture*, 2(5), 278-28
31. Музаффарова, К. З. (2022, December). ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТ ИҚТИСОДИЁТИГА ХОРИЖИЙ ИНВЕСТИЦИЯЛАР ЖАЛБ ЭТИШ ОМИЛЛАРИ. IN *INTERNATIONAL CONFERENCES* (Vol. 1, No. 18, pp. 131-134).
32. Эгамбердиевна, А. Ҳ. (2021). ХОРИЖИЙ ИНВЕСТИЦИЯЛАРНИ ЖАЛБ ЭТИШДА ҲУҚУҚИЙ ВА ИНСТИТУЦИОНАЛ АСОСЛАРНИНГ АҲАМИЯТИ. *Журнал Инновации в Экономике*, 4(5).
33. Azimova, N. (2019). RISING THE INCOME OF POPULATION–THE GUARANTY OF LIVING STANDARD. *International Finance and Accounting*, 2019(3), 7.
34. Равшанов А. Д. Абдисалом Дусиёрович, Хасанов Шамсиддин Хафизович, & Алимханова Нигора Алимхановна (2018). Қишлоқ хўжалигини инвестицион-инновацион ривожлантириш имкониятлари ва истиқболлари. *Экономика и финансы (Узбекистан)*, (11), 9-14.
35. Murodova, N. U., Temirova, F. S., Alimkhanova, N. A., Dostova, M. K., & Azimova, K. E. IMPROVING THE CALCULATION OF INVENTORIES OF GOODS IN ACCOUNTING.
36. Жумаева, Г. Ж., Хасанова, Ю. М., & Рузиев, З. И. СВОБОДНЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ЗОНЫ И ИХ РОЛЬ В РАЗВИТИИ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА.
37. Жумаева, Г. Ж. (2020). ИСТОРИЯ РАЗВИТИЯ ХОЗЯЙСТВЕННОГО УЧЕТА И АНАЛИЗА. *Экономика и социум*, (3 (70)), 283-286.
38. Эгамбердиева, С. Р. (2021). ИНВЕСТИЦИОН ФАОЛИЯТНИ РЕЖАЛАШТИРИШ ВА ЛОЙИҲАЛАРНИ АСОСЛАШДА ИННОВАЦИОН ҲИСОБ ТИЗИМИНИНГ АҲАМИЯТИ. *Журнал Инновации в Экономике*, 4(5).
39. Egamberdiyeva, S. R., Qodirov, F. I., & Shopiyev, R. R. (2022). BUXGALTERIYA HISOBINING MILLIY STANDARTLARINI MHXS GA UYG ‘UNLASHTIRISH ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH. *Gospodarka i Innowacje.*, 24, 353-358.
40. Аминов Ф.Б. (2023). ЖИЗНЕННЫЙ УРОВЕНЬ НАСЕЛЕНИЯ ПО РЕГИОНАМ УЗБЕКИСТАНА. *Экономика и социум*, (2 (105)), 434-443.
41. Аминов, Ф. Б. (2022). РОЛЬ ФИНАНСОВЫХ РЕСУРСОВ В ИННОВАЦИОННОМ РАЗВИТИИ ЭКОНОМИКИ. *Economics*, (1 (51)), 26-29.